

В ЖЕ ВІДКРИТА ЦУКОРНЯ „ЧОКОЛЯДОВА ВЕНУС“ біля Ринку.

Поручає знамениту каву, чай і морожене. Три рази денно свіжі тіста.
Цукри і чоколади першорядних фабрик. Шмат дуже приступні. Шматка приста.

3 парламентарної арени.

(Власні телефонограми з 18. травня 1928)
ГОСТРИЯ КОНФЛІКТ З УРАДОМ.

(ж) На сьогоднішній засіданні правничої комісії приступлено до обговорення внесення в справі зміни закону про видавництво „Дієвність Заселення“. Річ знайома, про введення до закону поправки, що в „Дієв. Зас.“ мають бути також оголошені ухвали собору про ухвалення декретів президента. Перед приступленням до наради віцепрезиденту представив Цар доказував, що на сьогоднішній засіданні правничої комісії, справді вирішено, що декрет мають бути ухвалені шляхом зважання собою ухвал, але це рішення перейшло виключно голосами членів конституційної комісії. Отже на думку віцепрезидента правничої комісії справді вирішено, що декрет мають бути ухвалені шляхом зважання собою ухвал, але це рішення перейшло виключно голосами членів конституційної комісії. Отже на думку віцепрезидента правничої комісії справді вирішено, що декрет мають бути ухвалені шляхом зважання собою ухвал, але це рішення перейшло виключно голосами членів конституційної комісії.

АДМІНІСТРАТИВНА КОМІСІЯ.

(ж) Адміністративна комісія, яка відбула сьогодні своє засідання, мала першу точку наради з питання про вибори до законодавчих органів. Їх передано до редакції газети „Путь к будущему“ (Вильно) і Членському (ХД). Реферат внеску У.

деякі статуту, наприклад теймманською владою. Число українців в Академії Наук зменшилося, без сумніву, якби ми віддали „малоросів“, що живуть в слові та чисті, або англичани, або частині російської мови як української, або які притримували свою наукову працю через десятиліття, бо не могли ринитися, чи мають її друкувати в російській, чи українській мові, несправді, котрий напрям візьме верх. Обережність перед усім!

Розумію, що Академія не може замикатися в тісному кружі українських учених. Російські учні, що зникли з української культурою і мали для неї арозуміння в часів царського гнету і пера її оборонити, або й для неї працювали, мають повне право до пошани вибором у члени Української Академії Наук. Однак таких не вибрано. В обсягуванні, зробленім гром. Озерським, читаємо такі слова: „Щодо російських наукових сил в Академії, то серед них є чимало таких, що не сприяли і не ставилися прихильно до розвитку української культури (наприклад, з мов. буніної російської професури, університет св. Володимира то-що) в той час, як і зараз видатні російські наукові сили, що свідомо і зовнішньо працюють зараз в українському, культурному житті, залишилися й досі поза межами Української Академії Наук“.

(Продовження буде.)

За океаном.

Український Народний Союз на старий край.

З американської „Свободи“ повідомляється, що на річній засіданні Головного Уряду У. Н. Союзу, яке відбулося в днях 15.—18. лютого п. р., ухвалено внести гроші в народний фонд 1.000 доларів, які згідно з призначенням вислано на такі цілі: Рідна школа 200, інваліди 200, політичні в'язні 200, Народний Дім у Сяноці 100, Ремісничі Бурса у Львові 100, Т-во „Просвіта“ у Львові 50, Національний Музей 50, гімназія в Дрогобичі 50, гімназія в Копичинцях 50. — Гроші видано через Об'єднання національних організацій.

Котюзи — по заслузі.

Манітобський апеляційний суд видав 26. березня п. р. рішення в справі видавця „Сонника“ Пасічника проти відомого торговця книжкою Дольчека у Вікінегу, об'являючого першим за порушення авторських прав. Справа малася так. Своєю часу надрукував Пасічник книжку „Сонник“, при чому застеріг собі авторські права. Не заважаючи на те, Дольчек

передрукував цю книжку. За те Пасічник закликав його перед суд. В суді першої інстанції суддя Корей позвав Пасічника відкинути. Це було минулого літа. Відкинувши Пасічника розбирав тепер апеляційний суд і присудив, що Дольчек має виплатити Пасічнику 1000 доларів відшкодування, авернути 1000 притримувати книжки і не сміє далі продавати надрукованого „Сонника“. Крім того Дольчек мусить заплатити Пасічнику всі кошти процесу і відшкодування. Таким чином нарешті позарок двох до суду фірми, яка безцеремонно передрукувала в своїй друкарні навіть твори живих письменників — без їх дозволу, без сотні гонорару...

3 організаційно-культурного руху.

Загальні Збори „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка“ у Львові.

Дня 12-го п. м. відбулися треті загальні збори „Т-ва письменників і журналістів“, що поволі, але постійно зростає на організаційній силі. Таке культурно-допомогове товариство є природною, необхідною потребою нашого життя. Чимало моральної підтримки дістало Т-во від двох дотеперішніх його Голов: А. Чайвиського і В. Стефанюка.

Цього року „Т-во письменників і журналістів“ починає нову фазу своєї праці, що буде безсумнівно більше оживлена, як досі. Вибрання одноголосно своїм Головою д-ра В. Шурата, що мовляв постійно у Львові, воно передало провід Т-ва у руки письменника з великим досвідом, небуденною культурою та енергією. В. Шурат, дякуючи Загальним Зборам за вибір, зупинився в своїй промові на незначайно важкій і важливій ролі письменника та журналіста в суспільності, що мають своїм обов'язком розбудувати в ній свідомість і вагу певних культурних справ, підтримувати арозуміння для непримінних цінностей рідної та чужинної творчості. При цьому новозабранний Голова Т-ва систематично знавоя виголошував і відчитував у Львові та провінції і про потребу належного літературного журналу, що об'єднував би в собі якнайбільше скільки талантів та інформував про літературне життя Радянської України та тужили.

Проводив Загальні Збори пос. Д. Палія. Збори почалися святотним поклонінням Марку Черемшину, в якому Т-во витратило свого цінного члена, а також література небуденну силу. Справознавство (з діяльності Т-ва за минулий рік) адв. секретар Т-ва ред. „Світа“ І. Класичний. Звіт Контрольної Комісії адв. ред. В. Мудрий і постанови внесення, щоб уділити абсолюторію уступному Виділові. Внесення прийнято.

Ред. Л. Лепкий реферував справу будови літньої оселі в Ямлі, показуючи на можливість при виняткових фондах Т-ва почати будову в найближчому році. Д-р Л. Ганкевич торкнувся справи створення при Товаристві постійного мирового суду в порозумінні із „Союзом Українських Адвокатів“, для вирішення всіх конфліктів між членами Т-ва. Два випадки такого мирового суду за останній рік є наглядним прикладом його потреби та користі.

Вибір нової управи Т-ва відбувся картками. До неї ввійшли, крім д-ра Шурата як голови, ще наступні: І. Класичний, Р. Купчинський, Л. Лепкий, В. Мудрий, М. Рудинський і Ф. Федорів. До Контрольної Комісії ввійшли: д-р Л. Ганкевич, пос. Д. Палія і д-р І. Німчук.

На окремому засіданні ухвалено утворити новий Виділ в такий спосіб: В. Шурат — голова, В. Мудрий — заступник голови, М. Рудинський — секретар, І. Класичний — заст. секретаря, Л. Лепкий — господар, Ф. Федорів — касир.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Наймодніші Фузари, Маркізети, багаторазові виробки фантазійні Крепкі, легкі воякини, поручає в величезній кількості фірма
АНТОНІЯ УВЕРІ
Львів, вул. Галицька 10.
Ті самі новості у філіях: в Стрию, Дрогобичі, Тернополі і Тарнолі.

Розквіт культурно-національного життя Східної Білорусі.

(Продовження).

Це, сказатиб — космічні проблеми, метафізика сірої буденщини одиноких душ („Порфір Кішків“ Кузьми Чорного), це трагедія і негномоні розмашисті праці широкі і гарячі працівників суспільних, виведених Зарудким в збірнику „Пад сонцам“. Перший суспільник-громадянин, яким є все добрий поет, визначний творчий ум і мусить зайняти дуже ясне становище до цих проблем взаємодіювання одиниці і збірності. У цьому і виявляється суспільна вага літературного твору. „Шо“ і „як“ написано — це дуже цікаво кожному, але „ким“ воно написано — це ще цікавіше, бо тут ми довідаємося здебільша „чому“ та „для кого“ воно написано. Так, письменники-поети це здебільша найбільше живі, найбільше вражливі члени своєї суспільної громади, доби, нації. І чим більше в письменникові до цього ще знання людей, тим більше наблизиться він до пророцтва, тим певніше стає він речником мас, стає пророком.

Представники і творці білоруської літератури доби розквіту національного життя переходять у своїх творах цілу низку питань сучасного громадянського життя і безперечно причиною цього є належне висвітлення та розв'язки їх. І хоч годі вважати громадянську працю теми й фабули за виключне завдання літератури, то мусимо ствердити, що теми придумані, нереальні, органічно не зв'язані з життям сучасності, однією бо підігнані до якоїсь ідеї — рідко коли вдаються навіть

тільки „Месіаду“ Кьопштона, „Генріаду“ — Вольтера і другу частину „Фавста“ Гете. А на Білорусі поки-що менший локоть для міренця навіть найбільших білоруських письменників.

Питання ці дійсно хапають кожний раз за живе навіть чужого читача, а що ж говорити про білорусів-радянців, з живого тіла яких виривані вони, а глибокі рани яких ще й сьогодні являються. Що краще: нович — чи старий лад? Іти з білими і поляками — чи з Леніном і совітами? Шанувати заповіти батьків і предків — чи творити свій новий вільний від усіх пересудів світогляд? Очікувати чогось кращого від якогось невідомого спасительного завтра — чи самим сьогодні взятися за працю для цього кращого завтра і загалі для кращого життя? Хто кому ворог — село місту, чи місто селу? Хто дужчий — опір широким мас, чи творча воля одиниці? В чому воля життя — в гульні, у задоволенні пожадливості, чи в братерстві і взаємодомозі для досягнення вищих цілей?

А з рішенням отсих дійсно переважних питань життя на сторінках білоруської літератури зв'язані велика радість, ба сильний живчик нового життя, та стелиться досвітню мрякою велика туга і скилеть жаль безмірний...

Віщунки нового життя.

Нове життя родиться як завжди у муках і болю, щоб одною хвилиною пізніше дати тим більше радості, тим сильнішої волі життя, тим глибокого почування творчої розкоші. Ця свідомість, що надходить нове сильне життя, породила серед усіх білорусів особливий порив до чину, до волі, про що так сердечно співав у 1907 році Янка Купала у стиху „Там“:

„Згасне сон, заселить сон — збудить дух прибитий свій,
и ударне у згоді божи знон — и сабарьське грамадні!
И влізше, влізше туди ми — дзе ўжо даўно кроу львоні
за нас.“

нісипе ограм сійоз, бяды — нісипе кривды на пиказ.
Нехай пальсця дзень други — кроу уражым трупам на падсця.

нехай ниволи ланцуги — спадзуть ат грому вазных сил“.

Цей кінцевий акорд передреволюційної літератури стає мотивом визвольної боротьби, що брешить то голосніше, то тихше у творчості усіх білоруських письменників протягом усього довгого часу від 1908 р. і по сьогодні.

Констанція Буйло у збірці „Курганная кветка“ (Вільна 1914) закликала:

„да працы час браты! мы тунаны развеем!
бо, як у паленках, у іх наш сумы край тяжкі.
Каханьнем малым мы дух яго сагреем,
мілання кіе сн і выжэй узлізце“.

Ця ніжна білоруська Леся Українка, що так ніжно і тужно співає про кохання („Я шукала...“ „У країне мар“, „Помініш вечар...“) в драматичному образі „Сягонішні і дауейшыє“ говорить про „голад дваякі“:

адзім — яго знае усікі, хто хлеба у хаце не має,
другі — яго той толькі знае, хто духом з дімлі одарява
да небаж высот не дасцауся. Ды знай, хто раз неба
убачыў —
и зямлі не павярне іначей, як з голадом страціў у душі
што моц, душу, сэрца ўсе ссушыў...

Цих почувань немає хіба в трупі.

„...я с тых, што у мачі-змельці лежачі,
а ішчы і трупам жыцьчя — ні радка іх можна спаткаць!
Яны не у магілах гніюць, а носочы магілі у себе
схавали у грудзях удасных табу...“

(Продовження буде.)

